

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ “РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ”

Будівельне відділення
Циклова комісія будівельних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної
роботи
29 серпня 2025 р.

Людмила БАЛДИЧ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма Будівництво та експлуатація
будівель і споруд

галузь знань 19 Архітектура та будівництво
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія
(шифр і назва спеціальності)

відділення Будівельне
(назва)

Програму навчальної дисципліни ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА І УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ розроблено на основі освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд», спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», затверджені Вченою радою НУБіП України, протокол від 28 вересня 2022 року №2 та 26 квітня 2023 року №10.

Розробники: Алексєєв Іван Павлович, викладач будівельних дисциплін; Мимоход Галина Леонідівна, викладач будівельних дисциплін
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програму навчальної дисципліни «ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії будівельних дисциплін

Протокол від 29 серпня 2025 року № 1_

Голова циклової комісії будівельних

дисциплін

29 серпня 2025 року
(підпис)

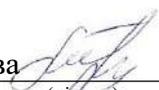

Ірина ЧОРНА
(ініціали та прізвище)

Погоджено методичною радою ВСП «РФК НУБіП України»

Протокол від 29 серпня 2025 року № 1

29 серпня 2025 року
(ініціали та прізвище)

Голова
(підпис)

Людмила БАЛДУЧ

@Алексєєв І.П., 2025

@Мимоход Г.Л., 2025

Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Курсовий проект (робота)	—
Форма контролю	залік
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
Форма навчання	денна
Рік підготовки	2025-2026
Семестр	8 (б)
Аудиторні години:	60
Лекційні	30
Лабораторні	30
Самостійна робота	30
Кількість тижневих годин для денної форми навчання	4

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Запровадження в економіку України ринкових форм господарювання вимагає відповідного рівня економічних знань у фахівців народного господарства. В умовах невизначеності, що породжується змінами зовнішнього та внутрішнього середовища у кожного учасника підприємницької діяльності з'являються нові обов'язки і нові ролі. Для здійснення підприємницької діяльності суб'єкт господарювання мусить самостійно забезпечити собі постачання матеріальних, грошових ресурсів, а також реалізацію виготовленої продукції, виконаних робіт. Тому спеціалістам різних галузей народного господарства необхідні знання і вміння організації і забезпечення виробничого процесу, продажу продукції, спілкування з покупцями.

Ринкові умови господарювання нерозривно пов'язані з виникненням і розвитком підприємницького сектора, залученням до ініціативної, самостійної діяльності широких верств населення. Рухливий і динамічний підприємницький сектор є надійною основою формування конкурентного середовища, сприяє повному задоволенню потреб споживачів, розширює можливості працевлаштування громадян України, забезпечує збільшення надходжень платежів до бюджетів і державних цільових фондів.

Дисципліна «Основи підприємницької і управлінської діяльності» надає майбутнім спеціалістам-землевпорядникам базові знання в галузі підприємництва, менеджменту, маркетингу.

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є знання і вміння, одержані здобувачами освіти під час вивчення дисциплін «Економіка, організація і планування сільськогосподарського виробництва», «Основи правознавства».

Завдання дисципліни:

- надання здобувачам освіти теоретичних знань і практичних навичок щодо ефективного зміцнення бізнесових структур в умовах розвитку ринкових відносин;
- визначення основних напрямків підприємницької діяльності; сутності, видів та організаційних форм підприємницьких структур;
- вивчення основних форм і методів управління ;
- виявлення основних інструментів маркетингу;
- прищеплення навичок творчого пошуку напрямів і резервів удосконалення підприємницької діяльності підприємств .

У процесі вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні знати:

- особливості організації і здійснення підприємницької діяльності;
- порядок реєстрації підприємств;
- організаційні форми підприємництва;
- технологію започаткування власної справи;
- систему фінансового обслуговування і забезпечення підприємництва;
- основи ділової етики підприємництва;
- суть, функції і принципи менеджменту і маркетингу;
- методи та прийоми управління;
- методи та прийоми здійснення маркетингових досліджень;
- основи товарної і цінової політики підприємств;
- систему маркетингових комунікацій, управління і контролю маркетингу.

Здобувачі освіти повинні вміти: оформляти засновницькі документи, документи для державної реєстрації, документи для відкриття рахунків, платіжні документи, документи для надання кредитів, податкову звітність, господарські і трудові договори, резюме, доповідні і пояснювальні записки, здійснювати маркетингові дослідження, визначати ціну товару, складати рекламні звернення.

Очікувані результати навчання та сформовані компетентності:

Після вивчення дисципліни «Основи підприємництва і управлінської діяльності» у здобувачів освіти формуються такі **компетентності**:

Загальні (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (СК):

СК 1. Здатність користуватися нормативною, технічною і довідковою літературою, дотримуватися вимог ДБН та ДСТУ під час проектування, виконання робіт в галузі будівництва та цивільної інженерії.

СК 11. Здатність вирішувати організаційні та управлінські питання, організувати діяльність колективу, працювати в команді під час зведення об'єктів будівництва та інженерних мереж.

СК 14. Здатність застосовувати інформаційні системи і технології для професійної діяльності у галузі будівництва та цивільної інженерії.

Результати навчання (РН).

РН 1. Розуміти основи демократичного устрою держави, верховенства права, знати і реалізовувати права і обов'язки громадянина України.

РН 2. Оцінювати сучасний стан культурного розвитку держави, розвивати та вдосконалювати інтелектуальний, загальнокультурний, фізичний і духовний рівень. Бути активним суб'єктом професійної та економічної діяльності держави.

РН 3. Здійснювати організацію робіт та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності, у тому числі в умовах непередбачуваних змін.

РН 4. Взаємодіяти з колегами, керівниками та клієнтами, формувати власний внесок у роботу команди, доносити до фахівців і не фахівців інформацію, ідеї, проблеми та власний досвід у сфері будівництва та цивільної інженерії.

РН 8. Знати нормативні документи в галузі будівництва, архітектури і управлінської діяльності та грамотно застосовувати їх під час вирішення задач будівництва та цивільної інженерії.

РН 13. Самостійно готувати і оформлювати типові складові технічної документації.

РН 17. Самостійно складати та аналізувати елементи проектно-технологічної та кошторисно-договірної документації, виконувати техніко-економічне обґрунтування, оцінювати економічні ризики під час проектування, будівництва ремонту і експлуатації будівель, споруд та інженерних систем

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття і роль підприємництва. Економічні та правові засади підприємництва.

Підприємництво як особливий вид діяльності, стиль і тип господарської поведінки. Функції підприємницької діяльності. Суб'єкти і об'єкти підприємництва. Принципи підприємницької діяльності.

Суть і завдання дисципліни. Зв'язок дисципліни з іншими дисциплінами.

Розвиток і становлення підприємництва. Передумови розвитку підприємництва в Україні. Особливості підприємництва в аграрному секторі економіки. Світовий досвід розвитку підприємництва.

Приватна власність як загально цивілізована умова ринкової економіки.

Значення правового регулювання підприємництва. Система і структура правових актів, що регулюють підприємницьку діяльність. Господарський кодекс України.

Об'єктивна необхідність державного регулювання економічних процесів. Засоби і методи державного регулювання підприємницької діяльності. Органи державного регулювання підприємництва, їх функції.

Тема 2. Технологія створення підприємства

Прийняття рішення про створення підприємства. Основні фактори успіху в підприємницькій діяльності. Фактори, що впливають на вибір підприємницької ідеї. Формування цілей підприємницької діяльності з урахуванням особистої мети підприємця та особливостей сфери його діяльності. Сучасні вимоги до цілей підприємництва.

Особливості створення нових підприємств. Засновники підприємств, їх функції. Державна реєстрація новоствореного підприємства. Документи, які необхідно подати для державної реєстрації. Статут підприємства. Реєстрація новоствореного підприємства в органах державної податкової служби, фондах соціального страхування тощо.

Основні види підприємницької діяльності, які потребують обов'язкового ліцензування. Процедура отримання ліцензії. Термін дії ліцензії та порядок його пролонгації.

Відкриття поточного рахунку в банківській установі. Документи, які необхідно подати для відкриття поточного рахунку. Договір поточного рахунку.

Розробка установчих документів. Оформлення документів для реєстрації підприємницької діяльності.

Тема 3. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності

Поняття . ліцензії, види ліцензій Порядок видачі ліцензій.

Патентування, порядок види патентів

Тема 4. Договірні взаємовідносини у підприємстві

Загальна характеристика підприємницьких договорів. Класифікація підприємницьких договорів за сферами діяльності. Типова структура договору.

Поняття та зміст господарського договору. Механізм укладання господарського договору. Відповідальність учасників господарських відносин. Застосування економічних санкцій.

Поняття та умови укладання трудового договору.

Поняття та зміст колективного договору. Механізм укладання колективного договору. Складання господарських договорів. Складання трудового договору.

Тема 5. Поняття, роль та функції менеджменту

Суть і поняття менеджменту. Поняття про менеджмент і зміст його основних понять. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності.

Визначення понять “менеджмент” і “управління”, їх подібність і відмінність. Характеристика основних цілей і завдань менеджменту на сучасному етапі суспільного розвитку.

Функції менеджменту.

Передумови виникнення і етапи розвитку теорії і практики менеджменту. Основні наукові школи, теорії і концепції менеджменту.

Сучасна система поглядів на менеджмент. Розвиток менеджменту в аграрній сфері.

Тема 6. Організація як об’єкт управління в менеджменті. Мотивація в системі управління

Характеристики і типи організацій. Поняття організації і характеристика її основних елементів.

Внутрішнє середовище організації. Зовнішнє середовище організації. Сучасна типологія організацій і їх суть. Культура організації.

Положення про структурні підрозділи, службові інструкції тощо.

Залежність форми організації від її розмірів, виду діяльності, ступеня фінансово-економічної самостійності.

Сутність мотивації, її основні компоненти. Значення мотивації в управлінні людьми. Еволюція поняття мотивації.

Змістовні теорії мотивації.

Тема 7. Прийняття рішень у менеджменті

Суть управлінського рішення. Класифікація управлінських рішень.

Основні підходи до прийняття рішень. Технологія і методи розробки та обґрунтування рішень. Оцінка рішень.

Зміст процесу прийняття рішень і характеристика його основних етапів. Поняття про рівні прийняття рішень у організаціях.

Методи прийняття рішень

Організація виконання рішень. Контроль виконання документованих рішень. Прийняття управлінських рішень. Вирішення конфліктних ситуацій.

Тема 8. Сутність маркетингу та його сучасна концепція

Сутність маркетингу та його визначення.

Основні принципи, цілі, функції та напрями використання маркетингової діяльності. Суб'єкти маркетингу (виробники і організації, що обслуговують; оптові і роздрібні торгові організації; організації та підприємства-споживачі; кінцеві споживачі; маркетингові фірми і спеціалісти).

Основні маркетингові категорії (потреба, попит, товар, ціна, обмін, угода, ринок). Основні елементи комплексу маркетингу

Еволюція концепцій маркетингу, їх сутність. Сутність і основні тенденції розвитку сучасної концепції маркетингу.

Тема 9. Організація і контроль маркетингової діяльності підприємства

Організація маркетингу на підприємстві. Служба маркетингу в системі управління підприємством, її зв'язок з іншими службами підприємства. Принципи організації служби маркетингу.

Вибір оптимальної організаційної служби маркетингу. Види організаційних структур служби маркетингу, їх особливості: функціональна, товарна, ринкова, регіональна, змішана.

Розподіл задач, прав і відповідальності серед підрозділів і співробітників служби маркетингу. Створення служб маркетингу на українських підприємствах.

Маркетинговий контроль, його типи: контроль за виконанням річних планів, контроль за прибутковістю, стратегічний контроль. Ревізія маркетингу. Етапи підготовки маркетингової ревізії. План ревізії маркетингу.

Тема 10. Ділова етика підприємництва

Сутність і складові ділової етики підприємця. Етикет привітання, представлення, прийомів та переговорів. Технологія ведення переговорів: сучасні вимоги, підготовча робота, тактика, психологічні аспекти. Етика спілкування у телефонних розмовах і службовому листуванні.

Створення позитивного іміджу фірми.

Основи підприємницького діловодства. Ділові документи і діловодство, їх характеристика і значення для успішного підприємництва. Класифікація (систематизація) ділової документації. Сучасні вимоги до складання документів.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
1. Поняття і роль ПД. Економічні та правові засади підприємництва	10	4	2	4
2. Технологія створення підприємства	6	2	2	2
3. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності	8	2	4	2
4. Договірні взаємовідносини у підприємстві	6	2	2	2
<i>Всього змістовний модуль 1</i>	30	10	10	10
Змістовий модуль 2.				
5. Поняття, роль та функції менеджменту	10	4	2	4
6. Організація і мотивація у системі управління	12	4	4	4
7. Прийняття управлінських рішень у менеджменті	8	2	4	2
<i>Всього змістовний модуль 2</i>	30	10	10	10
Змістовий модуль 3.				
8. Сутність маркетингу та його сучасна концепція	10	4	4	2
9. Організація і контроль маркетингової діяльності підприємства	12	4	4	4
10. Ділова етика підприємства	8	2	2	4
<i>Всього змістовний модуль 3</i>	30	10	10	10
Разом	90	30	30	30

3. Теми лекційних, практичних, семінарських занять та зміст самостійного вивчення

№ теми	№ заняття	Вид навчальної діяльності	Назва теми	Кількість годин
			II семестр	
			Змістовий модуль 1.	30
1	1,2	лекція 1,2	Вступ. Поняття і роль ПД. Економічні та правові засади підприємництва	4
		самостійне вивчення	<i>Розвиток і становлення підприємництва. Передумови розвитку підприємництва в Україні. Особливості підприємництва в аграрному секторі економіки. Світовий досвід розвитку підприємництва. Приватна власність як загально-цивілізована умова ринкової економіки. Система і структура правових актів, що регулюють підприємницьку діяльність. Об'єктивна необхідність державного регулювання економічних процесів.</i>	4
	3	практична робота 1	Поняття та види підприємницької діяльності	2
2	4	лекція 3	Технологія створення підприємства	2
		самостійне вивчення	<i>Фактори, що впливають на вибір підприємницької ідеї. Формування цілей підприємницької діяльності з урахуванням особистої мети підприємця та особливостей сфери його діяльності. Сучасні вимоги до цілей підприємства. Особливості створення нових підприємств. Засновники підприємств, їх функції.</i>	2
	5	практична робота 2	Технологія заснування власної справи	2
3	6	Лекція 4	Ліцензування та патентування підприємницької діяльності	2
		самостійне вивчення	<i>Загальна характеристика і особливості малого підприємництва. Переваги і недоліки малого підприємництва. Місце та економічна роль малого бізнесу в умовах ринку. Процедура вибору організаційно-правові форми підприємства.</i>	2
	7	Практична робота 3	Ліцензування та патентування підприємницької діяльності.	2
	8	Практична робота 4	Суб'єкти та організаційні форми підприємницької діяльності	2
4	9	Лекція 5	Договірні взаємовідносини у підприємстві	2
	10	Практична робота 5	Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.	2
		самостійне вивчення	<i>Класифікація(систематизація) ділової документації. Сучасні вимоги до складання документів.</i>	2
			Змістовий модуль 2.	30

5	11,12	Лекція 6,7	Поняття, роль та функції менеджменту	4
		самостійне вивчення	<i>Основні принципи, цілі, функції та напрями використання маркетингової діяльності. Суб'єкти маркетингу (виробники і організації, що обслуговують; оптові і роздрібні торгові організації; організації та підприємства-споживачі; кінцеві споживачі; маркетингові фірми і спеціалісти).</i>	4
	13	Практична робота 6	Менеджмент та маркетинг у підприємстві	2
6	14	Лекція 8	Організація у системі управління	2
		самостійне вивчення	<i>Зміст процесів управління продукцією. Прийняття рішень щодо використання товарної марки, упаковки, сервісного обслуговування клієнтів, товарного асортименту і товарної номенклатури. Врахування параметрів конкурентоспроможності (технічні, економічні тощо). Визначення одиничного, групового та інтегрального показника конкурентоспроможності товару.</i>	2
	15	Лекція 9	Мотивація у системі управління	2
	16,17	практична робота 7,8	Бізнес планування у підприємницькій діяльності	4
		самостійне вивчення	<i>Пропаганда як складова частина формування громадської думки: завдання, засоби, рішення при розробці плану пропаганди.</i>	2
7	18	Лекція 10	Прийняття управлінських рішень в менеджменті	2
	19,20	практична робота 9,10	Оподаткування у підприємницькій діяльності	4
		самостійне вивчення	<i>Методи, характеристики ефективного прийняття управлінських рішень</i>	2
			Змістовий модуль 3.	30
8	21	Лекція 11	Сутність маркетингу та його сучасна концепція	2
	22,23	практична робота 11,12	Договори у підприємницькій діяльності	4
		самостійне вивчення	<i>Пропаганда як складова частина формування громадської думки: завдання, засоби, рішення при розробці плану пропаганди.</i>	2
	24	Лекція 12	Етапи розробки ефективної комунікації.	2
9	25	Лекція 13	Організація і контроль маркетингової діяльності підприємства	2
	26,27	практична робота 13,14	Ризики у підприємницькій діяльності	4
		самостійне вивчення	<i>Особливості організації і контролю маркетингової діяльності підприємства, виявлення своєї цільової аудиторії; встановлення відповідної реакції; вибір звернення; вибір засобів поширення інформації; вибір властивостей, що характеризують джерело звернення; збір інформації, що надходить по каналах зворотного зв'язку.</i>	4

	28	Лекція 14	Етапи розробки ефективної маркетингової діяльності	2
10	29	Лекція 15	Ділова етика підприємництва	2
	30	практична робота 15	Державне регулювання підприємницької діяльності	2
		самостійне вивчення	<i>Розробка стандартів ділової етики: корпоративних правил, етикету, встановлення відповідної реакції споживачів; вибір звернення; вибір засобів поширення інформації; вибір властивостей, що характеризують джерело</i>	4
			ВСЬОГО	90

4. Індивідуальні завдання

№	Тема дисципліни	Вид завдання (реферати, дослідницькі, розрахункові роботи тощо)	Календарні строки і форма контролю
1.	Основні функції підприємництва і його сучасна сутність	<i>Реферат</i>	<i>березень</i>
2.	Мотивація підприємницької діяльності	<i>Реферат</i>	<i>березень</i>
3.	Державне регулювання підприємницької діяльності	<i>Реферат</i>	<i>березень</i>
4.	Заснування підприємства і його державна реєстрація	<i>Реферат</i>	<i>березень</i>
5.	Місце та роль малого бізнесу в Україні	<i>Реферат</i>	<i>березень</i>
6.	Особливості створення і функціонування підприємств різних організаційно-правових форм	<i>Реферат</i>	<i>березень</i>
7.	Основні ресурси підприємства: основні і оборотні фонди, людські ресурси	<i>Реферат</i>	<i>березень</i>
8.	Аналіз господарської діяльності підприємства	<i>Реферат</i>	<i>березень</i>
9.	Податкова політика України	<i>Реферат</i>	<i>березень</i>
10.	Припинення підприємницької діяльності	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
11.	Управління економічними ризиками	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
12.	Документування договірних відносин	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
13.	Соціальна відповідальність бізнесу	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
14.	Розвиток вітчизняної науки управління	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
15.	Методи управління, їх сутність і особливості	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
16.	Стратегія організаційних змін	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
17.	Причини, процес та наслідки конфлікту	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
18.	Зміст процесу прийняття рішення і характеристика його основних етапів	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
19.	Проблеми формування ефективного мотиваційного механізму на підприємстві	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
20.	Система оцінки кадрів як рушій до зацікавлення працею	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
21.	Організаційні основи управління в ринкових умовах	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
22.	Організаційна культура як об'єднуючий елемент внутрішнього середовища організації	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
23.	Технологія ведення переговорів	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
24.	Створення позитивного іміджу фірми	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
25.	Сутність та необхідність маркетингових досліджень	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
26.	Позиціонування товару, послуги на ринку	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
27.	Маркетингові стратегії охоплення ринку	<i>Реферат</i>	<i>квітень</i>
28.	Етапи процесу ціноутворення	<i>Реферат</i>	<i>травень</i>
29.	Основні рішення при розробці рекламної програми фірми	<i>Реферат</i>	<i>травень</i>
30.	Стратегічні альтернативи маркетингової комунікації і продуктової політики	<i>Реферат</i>	<i>травень</i>
31.	Маркетингові стратегії росту	<i>Реферат</i>	<i>травень</i>
32.	Принципи та переваги маркетингу взаємовідносин	<i>Реферат</i>	<i>травень</i>
33.	Еволюція маркетингової діяльності фірми та маркетингової стратегії конкуренції	<i>Реферат</i>	<i>травень</i>

5. Перелік питань на залік

1. Підприємництво як особливий вид діяльності.
2. Функції підприємницької діяльності
3. Суб'єкти і об'єкти підприємництва.
4. Принципи підприємницької діяльності.
5. Правове регулювання підприємництва.
6. Державне регулювання ПД.
7. Засоби і методи державного регулювання підприємницької діяльності.
8. Основні фактори успіху в підприємницькій діяльності.
9. Державна реєстрація новоствореного підприємства.
10. Ліцензування ПД
11. Відкриття поточного рахунку в банківській установі.
12. Договірні відносини у ПД.
13. Вибір типу підприємництва.
14. Особливості створення і функціонування господарських товариств.
15. Основні форми підприємницької діяльності.
16. Загальна характеристика і особливості малого підприємництва.
17. Основні положення фінансів підприємств.
18. Підприємницький капітал: сутність, складові елементи.
19. Формування початкового підприємницького капіталу.
20. Основні види фінансування підприємницької діяльності.
21. Кредитування. Правове регулювання кредитних відносин.
22. Види кредитів.
23. Лізинг як форма фінансування.
24. Факторинг як форма залучення фінансових ресурсів.
25. Інвестиційна політика підприємства.
26. Оподаткування підприємств. Ризик і страхування власного бізнесу
27. Договірні взаємовідносини у підприємстві
28. Ділова етика підприємства
29. Прийняття управлінських рішень у менеджменті
30. Мотивація в системі керівництва людьми
31. Маркетингова концепція діяльності підприємства
32. Товарна політика підприємства
33. Цінова політика підприємства

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни “Основи підприємницької і управлінської діяльності” у навчальному процесі застосовуються такі методи навчання: розповідь, бесіда, лекція, пояснення, демонстрація, ілюстрація, навчальна дискусія, диспут, самостійне виконання практичних завдань, розв’язування задач, виконання вправ.

9. Контроль результатів навчання

9.1. Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни є:

- індивідуальне опитування, фронтальне опитування;
- модульні контрольні роботи у формі тестування;
- презентація дослідження торгових марок;
- студентські презентації та вступи на семінарських заняттях;
- залік.

Зміст курсу дисципліни «Основи підприємництва і управлінської діяльності» поділений на 3 змістових модулів. Кожний модуль включає в себе лекції, практичні, семінарські заняття та самостійну роботу студентів і завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

Після завершення відповідно змістового модуля проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**. До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу в т. ч і матеріал самостійно, виконали практичні роботи, відпрацювали семінарські заняття.

Рейтингову кількість балів студента формують бали, отримані за модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування, та середній рейтинг виконання практичних робіт і відпрацювання семінарських занять.

Участь студентів в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі, тестові завдання обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання здобувачами освіти. Студент, який не виконав вимоги щодо самостійної роботи чи будь якого іншого виду навчальної діяльності, не допускається до складання МК і даний модуль йому не зараховується.

Семестрові бали (семестровий рейтинг) студент отримує як середнє арифметичне балів змістових модулів з усіх тем трьох змістових модулів:

Оцінка навчальної успішності студентів здійснюється під час семестрового оцінювання у формі екзамену, який передбачає виконання тестових завдань та вирішення практичного завдання.

9.2. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи, усних і письмових відповідей на питання, виконання практичних, доповідей на семінарських заняттях, (виконання курсових робіт) – від 0 до 50 балів:

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання; розрахунки, зроблені безпомилко, проведено повний аналіз, відображена власна позиція – **48-50 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання чи/та розрахунки, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **45-47 балів**;
- відповідь не дає повного розкриття питання, не проведено повний аналіз результатів розрахунків, немає власної позиції – **42-44 балів**;
- неповне розкриття питання, доведені до завершення розрахунки але не зроблено їх аналіз; загалом наявні достатні знання – **38-41 балів**;

- питання розкриті фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладучи/та помилки під час проведення розрахунків – **34-37 балів**;
- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі та проведенні розрахунків – **30-33 балів**;
- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-30 бали**;
- відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

Оцінювання за формами контролю

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль (залік)	Разом, %
25	25	25	25	100 %

Шкала оцінювання

Відсоток правильних відповідей	Рейтинг за п'ятдесяти-бальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Запис у заліковій книжці студента та відомості
97-100	49-50	5	відмінно
93-96	47-48	5	відмінно
90-92	45-46	5	відмінно
85-89	43-44	4	добре
80-84	40,41,42	4	добре
75-79	38,39	4	добре
69-74	35,36,37	3	задовільно
65-68	33-34	3	задовільно
60-64	30,31,32	3	задовільно
менше 60	0-29	2	незадовільно

10. Методичне забезпечення

1. Копія або витяг з навчального плану.
2. Навчальна (типова) програма (за наявності);
3. Програма навчальної дисципліни;
4. Комплексна контрольна робота;
5. Інструкційно-методичні матеріали до самостійної роботи здобувачів освіти;
6. Питання до семестрових заліків (екзаменів);
7. Білети до семестрових заліків (екзаменів);
8. Плани занять;
9. Конспект лекцій з дисципліни;
10. Інструкційно-методичні матеріали до практичних занять;
11. Питання до модульного контролю;
12. Завдання до модульного контролю;
13. Методичні вказівки, рекомендації, розробки, навчальні посібники;
14. Навчально-наочні посібники, електронні посібники, презентації, навчальні фільми, відео сюжети, тощо

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Василенко В.О., Ткаченко Т.І., Виробничий (операційний) менеджмент: Навч. посібник. За редакцією Василенка В.О. – Київ.: ЦУЛ, 2015. – 525 с.
2. Василенко В.О. Теорія та практика розробки управлінських рішень. Навчальний посібник. – Київ.: ЦУЛ, 2015. – 420 с.
3. Варналій З.В. “Основи підприємницької діяльності”.– Київ.: “Знання України”, 2012. – 356 с.
4. Мочерний С.В., Успенко О.А., “Основи підприємницької діяльності”.– Київ.: Видавництво “Академія”, 2009. – 447 с.
5. Тарасюк Т.М, Швиб А.І. “Планування діяльності підприємства”.–Київ.: 2012. – 549 с.
6. Владимирська А., Владимирський П. Реклама: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2006. – 334с.
7. Гончарук Я.А., Павленко А.Ф., Скибінський С.В. Маркетинг: Навч. посібник у тестах. – К.: КНЕУ, 2004. – 392с.
8. Балановська Т.І., Гоголя О.П., Кубіцький С.О., Михайліченко М.В., Троян А.В. Управління організацією: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 464 с.
9. Балановська Т.І., Троян А.В. Управління бізнесом: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2019. 401 с. URL: <http://dglib.nubip.edu.ua:8080/handle/123456789/6194>
10. Безкровний М.Ф. Організація інформаційно-консультаційної діяльності: Навч. посібн. – К.:Каравела, 2008. – 456с.
11. Виноградська А.М. Основи підприємництва: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2005. – 544с.
12. Виноградський М.Д., Виноградська А.М., Шканова О.М. Менеджмент в організації: Навч.посібн. – К.: Кондор, 2002. – 654с.
13. Воронкова В.Г. Кадровий менеджмент: Навч. посібник. – К.: ВД “Професіонал”, 2004. –192с.
14. Дмитрук Б.П. Організація біржової діяльності в агропромисловому комплексі: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001. – 344с.
15. Завадський Й.С. Менеджмент. – Т.1. – К.: Вид-во Європ. університету, 2001. – 542с.
16. Завадський Й.С. Менеджмент. – Т.2. – К.: Вид-во Європ. університету, 2003. – 640с.
17. Карлін М.І. Правові основи підприємництва: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2006. – 368с.
18. Малік М.Й., Зіновчук В.В., Лупенко Ю.О. та ін. Основи аграрного підприємництва/ За ред.М.Й.Маліка. – К.: ІАЕ, 2001. –582с.
19. Менеджмент: Навч. посібн./ За ред. С.І.Михайлова. – Вінниця: Нова книга, 2006. –416с.
20. Мостенська Т.Л. Основи маркетингу: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2005. – 240с.
- 21.Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. – К.: Вид. центр “Академія”, 2001. – 280с.
22. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу: Навч. посібн./ М.М.Ільчук, Т.Д.Іщенко,В.К.Збарський та ін.: За ред. М.М.Ільчука. – К.: Вища освіта, 2002. – 398с.
23. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Навч.посібн. – К.: Кондор, 2003. – 556с.
24. Осовська Г.В., Фіщук О.Л., Жалінська І.В. Стратегічний менеджмент: Навч. посібн. – К.:Кондор, 2003. – 196с.
25. Підприємницька діяльність та агробізнес: Підручник/ За ред. М.М.Ільчука, Т.Д.Іщенко. –К.: Вища освіта, 2006. – 543с.
26. Підприємницьке право: Підручник/ За ред Старцева О.В. – К.: Істина, 2005. – 600с.
27. Саніахметова Н.О. Підприємницьке право. – К.: А.С.К., 2001. – 704с.
28. Старостіна А.О., Зозульов О.В. Маркетинг: Навч. посібник. – К.: Знання, 2006. – 327с.

29. Старостіна А.О., Кравченко В.А. Ризик-менеджмент: Теорія та практика: Навч. посібн. –К.: ІВЦ “Вид-во “Політехніка”, 2004. – 200с.

Допоміжні:

30. Журнал “Економіка України”

31. Журнал “Економіка АПК”

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>
2. Кабінет міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
3. Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua>
4. Державна податкова адміністрація <http://www.sta.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <http://www.minfin.gov.ua>
6. Законодавство України <http://www.zakon/rada.gov.ua>
7. Український бізнес-портал. <http://www.ubp.com.ua>
8. Діловий щотижневик КОНТРАКТИ <http://www.kontrakty.com.ua>
9. Інтернет-портал Газети Бізнес <http://www.business.kiev.ua>
10. Економічна та фінансова література а) [http:// readbook.com.ua](http://readbook.com.ua)
б) [http:// studentbook.com.ua](http://studentbook.com.ua) в) <http://www.vuzlib.net>
г) <http://buklib.net>